

ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΙ ΜΟΥ ΜΑΘΗΤΕΣ

ΚΑΛΗΜΕΡΑ

ΕΥΧΟΜΑΙ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΚΑΛΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΩΡΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΝΥΕΙ ΟΛΗ Η ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΥΠΟΜΟΝΗ ΚΑΙ ΝΑ ΥΠΑΚΟΥΜΕ ΣΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ

ΗΔΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ ΕΧΕΤΕ ΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ με την υλη του Β' ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΣΑΣ ΘΥΜΙΣΩ ΟΤΙ :

- **ΣΤΙΧΟΙ: 376-440 ΕΓΙΝΕ ΕΡΜΗΜΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ**
- **ΣΤΙΧΟΙ: 441-507 ΗΤΑΝ ΑΠΟ ΠΡΟΤΟΤΥΠΟ (ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΜΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ) ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΠΥ ΗΔΗ ΕΧΕΤΕ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΔΙΑΔΑΧΘΕΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ**
- **ΟΙ ΣΤΙΧΟΙ 508-581 ΕΙΝΑΙ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ . ΣΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΟΥ ΕΧΕΤΕ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ**

ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΚΑΠΟΙΑ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ 441-507 ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΕΡΜΗΜΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ 441 -507

Ποια είναι η ύβρις που διαπράττει εδώ ο Κρέοντας;

1. αποκαλεί την Αντιγόνη δούλη.
2. Περιφρονεί βασικούς ιερούς οικογενειακούς και συγγενικούς δεσμούς και προσβάλλει το Δία, τον ανώτατο από τους θεούς, που προστατεύει αυτούς τους δεσμούς.
3. Θεωρεί την Αντιγόνη ένοχη ύβρης, όμως κι εκείνος διαπράττει ύβρη όταν αγνοεί τους νόμους του κάτω κόσμου και βλέπει μπροστά του μόνο τους δικούς του νόμους.

Είναι η Αντιγόνη «δούλη» (ΣΤΙΧΟΥΣ 479) ;

Όταν μια τέτοια λέξη απευθύνεται σε μια βασιλοκόρη και μάλιστα από στενό συγγενή, μάλλον μας φέρνει στο νου τα τυραννικά καθεστώτα, όπου οι τύραννοι θεωρούσαν τους υπηκόους τους δούλους, αλλά και προσιδιάζει στην Ανατολή και στους Ασιάτες μονάρχες. Πάντως στον Αθηναίο του 5^{ου} αι. π.Χ., όπου απευθύνεται ο Σοφοκλής, θα έγειρε αισθήματα ανησυχίας και κάποιες αντιδράσεις.

Ας δούμε τι μας προσφέρει αυτό το ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ από όλες τις πλευρές :

1. αλύγιστο ήθος Αντιγόνης απ' τη μια
2. ανυποχώρητη στάση Κρέοντα + άκαμπτη επιμονή στις αρχές του
3. μη υποταγή σε εξωτερικές πιέσεις απ' την άλλη

Όλα αυτά προοικονομούν την **ΚΟΡΥΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ** των δύο πόλων της τραγωδίας.

Το βασικότερο όμως στοιχείο εδώ είναι η αυθαίρετη και αβάσιμη ενοχοποίηση της Ισμήνης (ΣΤ 486) ☒ προοικονομεί την **ΕΠΑΝΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗΣ ΑΔΕΛΦΗΣ**

Το έργο κερδίζει **ΑΚΟΜΑ ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ** + οι θεατές αποκομίζουν από το έργο αυτό ένα ΝΕΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

ΗΘΟΣ

Μεγάλο βάρος πέφτει εδώ στη διαγραφή του ήθους των ηρώων. Η μεν Αντιγόνη χαρακτηρίζεται **ΑΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΕΟΝΤΑ** : σκληρό φρόνημα + αδάμαστος χαρακτήρας + έμμεσα εγκρατέστατη + θυμουμένη + υβριστική συμπεριφορά, που εκδηλώθηκε τόσο με την παράβαση του διατάγματος του όσο και με τα πρόσφατα ειρωνικά της λόγια. (ΣΤΙΧΟΙ 473-479)

Όσα όμως λέει ο Κρέων για την Αντιγόνη αφήνουν να σκιαγραφηθεί καιοδικός του χαρακτήρας. Ενώ την κατηγορεί για ύβρη, εκείνος δεν υπολείπεται σε τέτοια συμπεριφορά. Οι παρομοιώσεις που χρησιμοποιεί προσιδιάζουν κάλλιστα στο δικό του χαρακτήρα. Αποκαλεί την Αντιγόνη δούλη, περιφρονεί βασικούς δεσμούς της οικογένειας και προσβάλλει το Δία. Επιμένει στις θέσεις του γιατί θεωρεί ότι το ανδρικό του φιλότιμο έχει πληγωθεί από την απειθαρχία μιας γυναίκας. Ενοχοποιεί και την Ισμήνη επιτόλαια και αυθαίρετα(487). Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο λεξιλόγιο αυτών των στίχων.

Οι λέξεις σκληρά - εγκρατέστατον - περισκελή - θυμουμένους συναποτελούν την πρώτη ομάδα, αυτή που φανερώνει την εμμονή σε μια θέση και τη σκληρότητα. Οι λέξεις θραυσθέντα - ραγέντα - καταρτυθέντας είναι η δεύτερη ομάδα που δείχνει τα αποτελέσματα της πρώτης.

- ☐ Παρομοιώσεις : το αγύριστο κεφάλι παρομοιάζεται με το σίδηρο που δεν λυγίζει και τα οργισμένα άλογα.
- ☐ Μεταφορές : σθένειν (453) – υπερδραμειν (455) – κείσεται (485) – λυσσώσαν (491).
- ☐ Επαναλήψεις : ανήρ(484) – αυτή (480) – ύβρις (482).
- ☐ « Σχήμα εκπαράλληλου » : λυσσώσαν + ουδέ επήβολον φρενών (491).
- ☐ Τραγική- ειρωνεία : τα όσα λέει ο Κρέων στην Αντιγόνη θα ισχύσουν σε λίγο για τον εαυτό του.

στ.485:«εिताυτ'ανάτιηδεκείσεταικράτη» : δίνονται δύο ερμηνείες στη φράση .

- **το κράτη** αναφέρεται στην Αντιγόνη, τότε η φράση εννοεί «**αν το θράσος και η νίκη της θα μείνουν ατιμώρητα**»
- **το κράτη** αναφέρεται στον Κρέοντα, τότε η φράση εννοεί «**αν η εξουσία μου θα είναι ανίσχυρη μπροστά σε αυτήν**»

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Στίχοι 441 - 472

1.1. Ερμηνευτικές ερωτήσεις ανοικτού τύπου (ανάπτυξης και σύντομης απάντησης)

1. Με ποια επιχειρήματα υπερασπίζεται η Αντιγόνη την πράξη της μπροστά στον Κρέοντα; (Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΚΜΑΙΕΥΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ 450-470)
2. Ποια στάση διαμορφώνει η Αντιγόνη μπροστά στον πιθανό πρόωρο θάνατό της και πώς τη δικαιολογεί (460-464);
3. Να εντοπίσετε τα σημεία του κειμένου, όπου η Αντιγόνη αξιολογεί τις διαταγές του Κρέοντα (458-464) και χαρακτηρίζει τον ίδιο.
 - α) Να επισημάνετε την κριτική που ασκεί στον Κρέοντα.
 - β) Ποια εντύπωση σχηματίζει κανείς για την Αντιγόνη ακούγοντάς την να μιλά με αυτό τον τρόπο στον ανώτατο άρχοντα της πόλης;
 - γ) Γιατί νομίζετε ότι ο Σοφοκλής παρουσιάζει με αυτόν τον τρόπο το χαρακτήρα της ηρωίδας;
4. Στο λόγο της η Αντιγόνη δεν προβάλλει ως κίνητρο της πράξης της την αδελφική αγάπη (όπως στον πρόλογο), αλλά την πίστη της στους νόμους των θεών. Ποιοι λόγοι οδηγούν, κατά την άποψή σας, την Αντιγόνη να επιλέξει αυτή την τακτική αντιπαράθεσης με τον Κρέοντα;
5. Πώς χαρακτηρίζει ο χορός (στ. 471-472) την πράξη και τη συμπεριφορά της Αντιγόνης; Νομίζετε ότι συμφωνεί μαζί της ή την αποδοκιμάζει; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

1.2. Ερμηνευτικές ερωτήσεις κλειστού τύπου ή συνδυασμός ανοικτού και κλειστού τύπου

1. Να επιβεβαιώσετε ή να απορρίψετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων, σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο τετράγωνο.

καὶ φημί δρᾶσαι κούκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή (443). Με τη φράση αυτή η Αντιγόνη

	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
α) Αρνείται ότι παραβίασε τη διαταγή του Κρέοντα.	☐	☐
β) Απαντά με θάρρος στον Κρέοντα.	☐	☐
γ) Αρνείται να απαντήσει στον Κρέοντα.	☐	☐
δ) Αναλαμβάνει στο ακέραιο τις ευθύνες της πράξης της.	☐	☐
ε) Αποδεικνύει τη γενναιότητα του χαρακτήρα της.	☐	☐

2 Να συνδέσετε κάθε φράση της Α στήλης με το σχήμα λόγου της Β στήλης που της αντιστοιχεί. (Δυο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν).

μή μήκος, ἀλλὰ συντόμως (446)	πλεονασμός
ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον (445)	Σχήμα εκ παραλλήλου
θεῶν νόμιμα δύνασθαι ... ὑπερδραμεῖν (455)	Επανάληψη
μῶρα δρῶσα ... μῶρω μωρίαν ὀφλισκάνω (469-470)	υποφορά
	Μεταφορά
	παρομοίωση

1.3. Λεξιλογικές - Σημασιολογικές ασκήσεις

1. Να μεταφέρετε στη νέα ελληνική τις παρακάτω φράσεις και προτάσεις με τη σημασία που έχουν στο κείμενο:

ἔξω βαρείας αἰτίας (445).....

ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη (451).....

(οὐκ ἔμελλον ἐγὼ) τὴν δίκην δώσειν (459-460).....

τοῖσδε οὐκ ἀλγύνομαι (468).....

σχεδόν τι μῶρω μωρίαν ὀφλισκάνω (470).....

2. Να γράψετε συνώνυμα των παρακάτω λέξεων στην αρχαία ελληνική: φημί, δρῶ, οἶδα, θνήσκω, ἀλγῶ, ὀφλισκάνω, οἶομαι.

3. νεύουσας, δρᾶσαι, λέγω, ἐτόλμας, ἦν(ε)σχόμην:

α) Από τα ρήματα που σας δίνονται να σχηματίσετε παράγωγα ουσιαστικά και επίθετα, όπου υπάρχουν, στα νέα ελληνικά.

β) Να συνδυάσετε τρία επίθετα με ουσιαστικά και να σχηματίσετε ονοματικά σύνολα.

4. Να συνδέσετε τις λέξεις της στήλης Α με την απόδοσή τους στη νέα ελληνική στη στήλη Β. (Δύο λέξεις της στήλης Β περισσεύουν).

1 ΑΛΓΥΝΟΜΑΙ	Α ΣΤΑΘΕΡΟΣ
2 ΑΣΦΑΛΗΣ	Β ΘΑΝΑΤΟΣ
3 ΜΟΡΟΣ	Γ ΘΛΙΒΟΜΑΙ
4 ΔΕΙΜΑ	Δ ΑΝΟΗΣΙΑ
5 ΜΕΛΛΩ	Ε ΑΦΟΒΙΑ
6 ΜΩΡΙΑ	ΣΤ ΛΥΠΗ
	Ζ ΦΟΒΟΣ
	Η ΣΚΟΠΕΥΩ

ΘΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΟΥΝ ΚΙ ΑΛΛΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ: 473-507

ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Ή ΝΑ ΤΙΣ ΣΤΕΙΛΕΤΕ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΟΥ ΜΑΙΛ (ebekoul@sch.gr) ΓΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ

Μπεκούλη Ευδοξία

